

Římský setník

■ vyprávění pro rodinu

Důstojník s mnoha zásluhami

„Už jste to slyšeli? Licius je nemocný a má vysokou horečku.“ „Který? Ten sluha římského důstojníka Claudia?“

„Ano, Licius je těžce nemocný a kdo ví, jestli to přežije?“ Když zpráva o nemoci mladého sluhy pronikla na veřejnost, seběhl se před domem důstojníka, který velel kasárnám v Kafarnaum, dav lidí. Jeden ze sousedů řekl: „Jeho pán je z toho úplně zničený. Tomu věřím, protože Licius se narodil v jeho domě, je to syn jednoho z jeho otroků a už léta slouží celé rodině. Claudius ho má moc rád, chová se k němu jako k synovi.“ Přišli i někteří představitelé synagogy, aby zjistili, jak se Liciovi daří. Jeden z nich

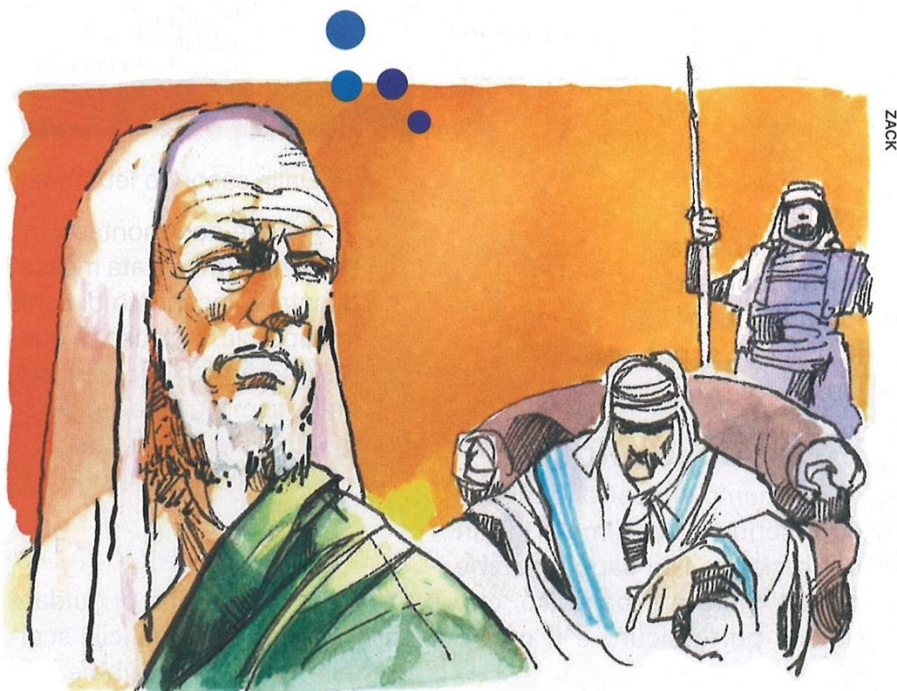
řekl: „Claudius je opravdu dobrý člověk. Jsme rádi, že ho máme tady v čele římské posádky. Kdyby tu nebyl, neměli bychom tady ve městě ani synagogu. Vlastně zaplatil celou její stavbu.“ Vtom přichází jakýsi vysoký muž a zaujal výhružný postoj: „Jak to myslíš, že zaplatil stavbu synagogy? Herodes také přestavěl chrám v Jeruzalémě a při tom povraždil spoustu lidí!“ V tu chvíli z důstojníkovy domu vychází voják a zve představené synagogy dovnitř. Lidé sledují, jak vstupují do domu římského důstojníka, a když se za nimi zavřely dveře, někdo řekl: „Svět je vzhůru nohama. Přece není normální, aby židovští představení chodili do domu římského úředníka, cizince, nepřítele...!“

„Ano, ale tohle je přece jen trochu jiný Říman. Miluje náš lid.“ Hluk začal slábnout. Někteří vykřikovali, že je to stejně cizinec. Jiní mu předhazovali, že jde o důstojníka nepřátelské armády, která obsadila jejich zemi, a další ukazují na přátele a příbuzné, které Římané mučili nebo zabili. Jsou tady i ti, kteří Claudia obhajují s tím, že mnoha chudým lidem prokázal dobro a že se dokonce trochu zajímá i o jejich náboženství. Jeden z nich do toho vykřikne: „Nechte toho, stejně je to nepřítel!“ V tu chvíli se však otevřou dveře Claudiova domu a představení synagogy spěšně vyjdou ven. Mezi shromážděnými zavládlo ticho. Jeden z představených řekl ostatním: „Pospěšme k Ježíšovi a požádejme ho, aby přišel, protože Claudius si to zaslouží!“

Nezasloužím si tvou návštěvu

Ježíš je následoval ke Claudiovu domu, a když už byl blízko, přišli mu naproti někteří důstojníkovi přátelé. Jeden z nich mávl rukou, aby Ježíše zastavil: „Ne, Pane, neobtěžuj se, Claudius řekl, že si nezaslouží, abys k němu přišel. A on se neodvažuje přijít k tobě osobně“.

Ježíš se na něj překvapeně podíval. Jeden z židovských vůdců se ale ujal slova a naléhal na něj: „Ježíši, ujišťuji tě, že Claudius si to zaslouží. Zaslouží si to za všechno, co pro naše město a synagogu udělal.“

ZACK

● Mnozí Židé nepřijímali Římany, protože byli cizinci, okupovali jejich zemi a věřili v jiná božstva. Ale tohoto setníka měli rádi, byl to přítel Židů.

„Ne, Pane,“ opakuje důstojníkův přítel. „Claudius ti vzkazuje, že stačí jediné tvé slovo a jeho sluha bude určitě vyléčen. On je také zvyklý rozkazovat a jeho podřízení ho poslouchají. A on sám musí poslouchat vyšší autoritu. Pro Claudia jsi, pane, nadřazený všem. Stačí tedy, abys vydal rozkaz, a jeho služebník bude uzdraven.“

Od překvapeného k obdivovanému

Ježíš už není pouze překvapen, ale naplněn obdivem. Podle něj tento cizinec projevil velkou důvěru v Boha. Ježíš pak řekl zástupu, který ho následoval: „Ujišťuji vás, že jsem nikdy nenašel tak velkou víru mezi těmi, kdo patří k mému lidu.“

Když se přátelé římského důstojníka vrátili domů, uviděli Claudia s radostným výrazem ve tváři a vedle něj stál zcela uzdravený Licius.

Skutečná historie

Pevnost Antonia

Krátce po dobytí Jeruzaléma v roce 37 př. n. l. nechal Herodes postavit pevnost Antonia, pojmenovanou po jeho ochránci, vojevůdci Marku Antoniovi, která dominuje jednomu z nejstrategičtějších bodů města. Nachází se na 60 metrů vysokém skalnatém vrcholu a měla chránit severní část města, která nemá žádné přirozené přírodní překážky. Protože z ní byl výhled na chrámový okrsek, mohli odtud Herodovi vojáci odhalit a potlačit jakýkoli pokus o vzpouru.

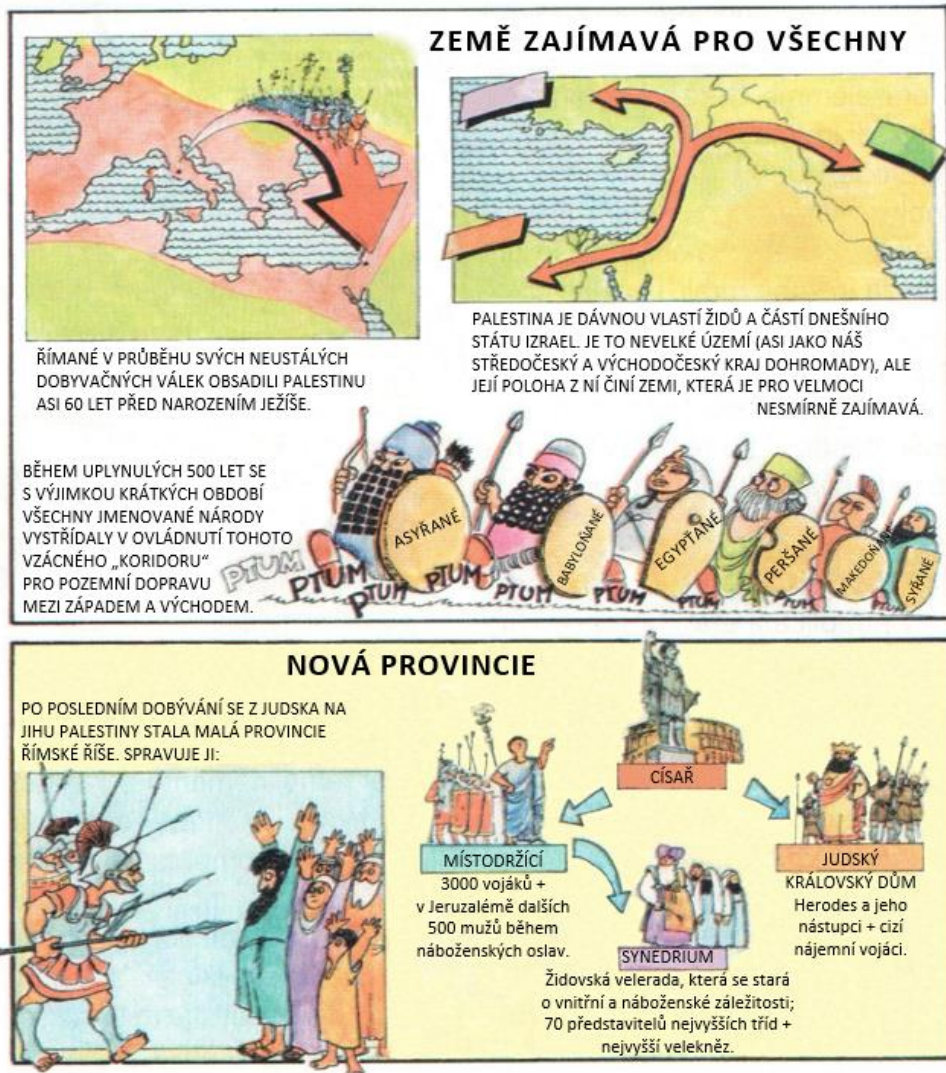
Přesně v takové situaci se ocitla římská posádka (pravděpodobně kohorta, čítající v té době 480 mužů), když se cílem davu stal svatý Pavel (Sk 21,31-33).

Pevnost Antonia s vnitřní plochou sedm tisíc metrů čtverečních nebyla žádnými spartánskými kasárnami, ale kromě vojenského vybavení se tu nacházely i luxusní byty a lázně. Pro historika Josefa Flavia se zdála být „městem a svou nádherou palácem“.

Centurion

Velitelé centurií o osmdesáti mužích – centurioni neboli setníci – tvořili základ nižšího taktického stupně římské

ŘÍMANÉ V PALESTINĚ

armády a čas od času vykonávali funkce velitelů rot a adjutantů. Někdy byl centurion jmenován okresním důstojníkem, a poté přebíral různé povinnosti vůči místnímu obyvatelstvu. Často se jednalo o vzdělaného muže z bohaté rodiny, který si mohl dovolit zaplatit u nadřízených kariérní postup.

V Novém zákoně jsou zmíněni tři setníci: Kornélius z posádky v Caesareji, první pohanský konvertita ke křesťanství; neznámý setník z Kafarnaum, spravedlivý muž, který postavil městskou synagogu (Lk 7,5); a konečně setník Julius, který zachránil život Pavlovi (Sk 27,1-43).

Římská armáda

Do římské armády – legií – mohli muži vstoupit mezi 18 a 23 rokem života. Zásadní podmínkou pro přijetí byla výška. Muž musel být vyšší než šest římských stop (asi 180 cm), aby si mohl dovolit „ovládat shora“ místní obyvatelstvo a mohl zacházet se zbraněmi, které byly všechny stejně velké.

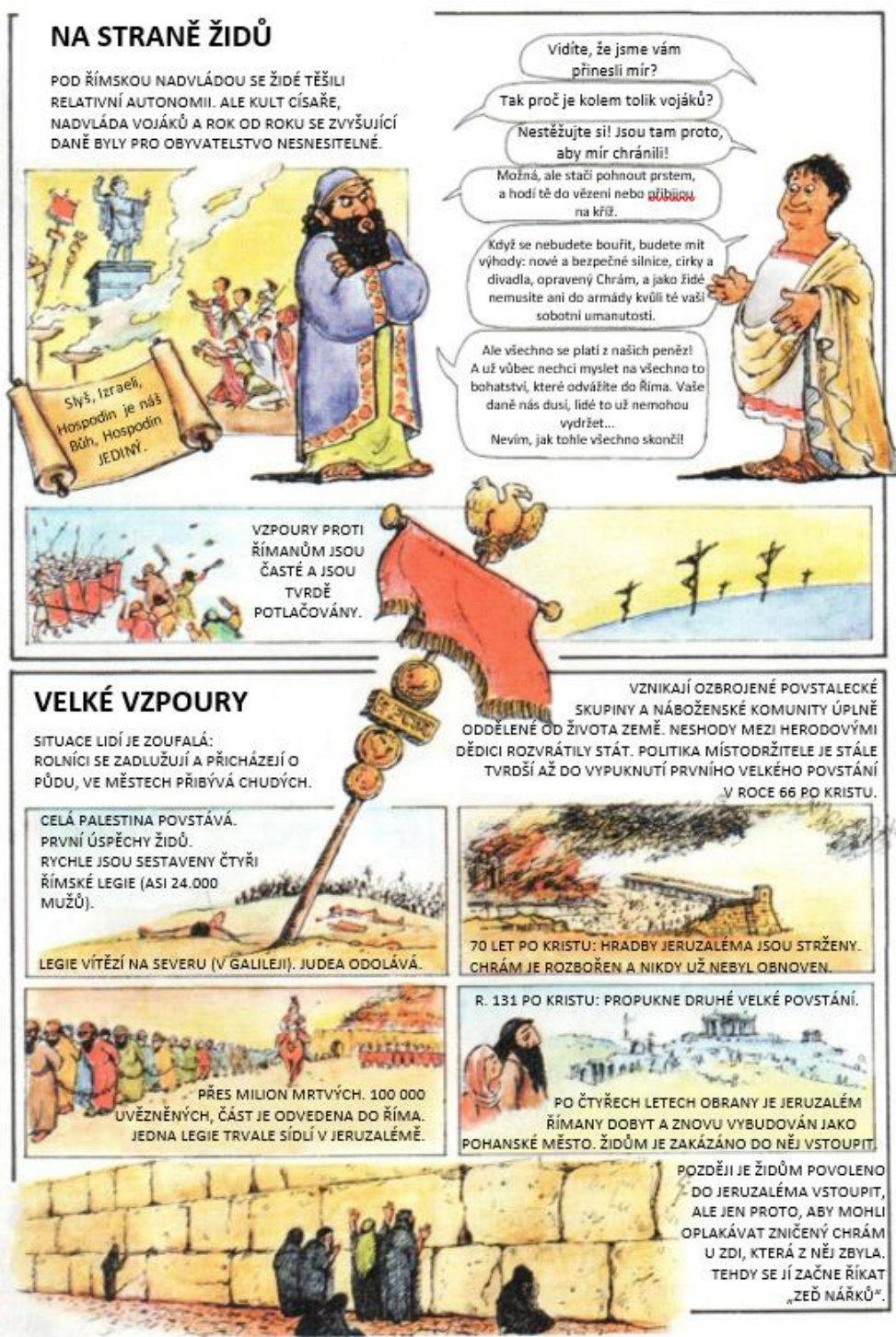
Jakmile byl mladý muž zařazen do armády, zahájil základní výcvik trvající čtyři měsíce, ale ne dříve, než se podrobil předpisovému tetování a obdržel pečeť se svým jménem, kterou nosil na krku po celou dobu služby.

Vojenská služba byla dlouhá (20-25 let). Legionáři se nesměli ženit, ale byli na svou dobu dobře placeni: 50 denárů ročně kromě stravy a ubytování, které byly hrazeny armádou. Pokud se ve službě císaři vyznamenali, čekala je další velká finanční odměna.

V Ježíšově době byla v Jeruzalémě trvale umístěna římská legie složená ze sedmi až deseti kohort (3500-6000 mužů).

Kromě velkého počtu Idumejců, Herodových věrných krajanů, sloužilo v této armádě mnoho cizích žoldněrů: Thráků, Germánů, Galů, Galaťanů a jednotka naverbovaná v oblasti Libanonu, v Sebastě a okolí.

Vojáci, kteří byli často rozmístěni na venkově, obdělávali kus půdy, kterou jim vládce přidělil, a vedli běžný rolnický život, zároveň ale konali cvičení a plnili své vojenské a hlídkové povinnosti.

V Herodově armádě nicméně převažovali Židé, kteří se k němu přimkli, když ho Římané dosadili na judský trůn: „Mnozí z obyvatel země,“ uvádí Josef Flavius, „se k němu připojili, jedni poháněni přátelstvím, které chovali k jeho otci, druzí kvůli jeho slávě, další kvůli různým výhodám, protože jeho vzestup byl jistý“ (Válka židovská, 1,15,4). S trojnásobkem počtu běžné římské posádky představovala tato armáda v regionu obávanou sílu.

Víra cizího vojáka

Je ironií, že jedinou osobou, o níž se v evangeliích píše, že na Ježíše zapůsobila její víra, byl římský voják. Jediným důvodem, proč pobýval v Izraeli, bylo fakt, že pomáhal udržet Židy pod vládou pohanského císaře Tiberia. Na Ježíše zapůsobilo, že římský voják, člověk stojící mimo Smlouvu, s omezenými znalostmi Písma, který k němu vzhlížel, dokázal pochopit to, co většina vyvoleného národa vůbec ne.

Římský setník je „maličký z Království“: jeho pohled na služebníka a na Ježíše je prozářen láskou a pokorou. Dokonce i Židé, kteří působí jako prostředníci mezi ním a Ježíšem, o něm mluví jako o dobrém člověku.

Této chvále odpovídá pokora a víra setníka, který při prosbě za svého služebníka, kterou adresuje Ježíši prostřednictvím svých židovských přátel, pronese jedno z nejkrásnějších vyznání víry v účinnost jeho slova: „Nejsem hoden..., ale řekni jen slovo a můj služebník bude uzdraven“.

Zkušenost

Stejně jako setníkovi přátelé

Nabízíme vám využít jeden velmi dobrý charitativní projekt **Mary's Meals**, se kterým se můžete seznámit na níže zmíněném odkazu. K tomuto projektu je možné si přečíst i knihu, která popisuje jeho vznik (odkaz viz níže).

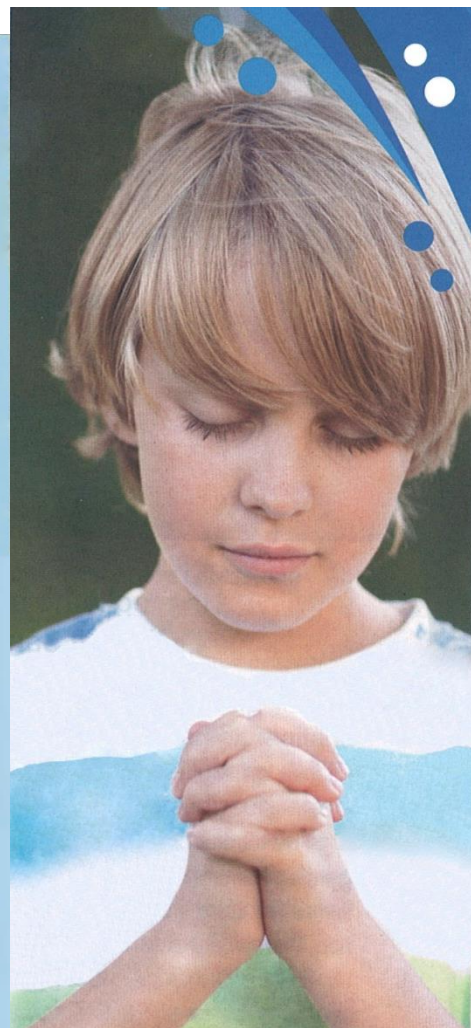
<https://www.marysmeals.cz>

<https://www.marysmeals.cz/za-pojte-se/kniha-a-filmy/bouda-ktera-krmi-milion-deti>

Autor: Bruno Ferrero

S laskavým svolením nakladatelství Elledici překlad a úpravy
z Dossier Catechista 6/2022 – 2023 D. Žofák.

Podepři nás, Pane

Pane,
víme, že chceš
lepší svět, který bude více
přívětivý k těm nejprostším,
nejchudším lidem
a nám dětem.
Víme, že to závisí i na nás
a že musíme jednat.
Vnímáme tvou vůli,
ale nevíme, jak jí dosáhnout.
Otevři nám oči.
Probud' v nás fantazii.
Dej nám sílu
jednat beze strachu.
Proměňuj svět pomocí nás,
svých nástrojů.
Pane, věříme, podepři naši
slabou víru.